

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Mgr. V. S.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. D. T., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **K., a.s.** so sídlom v B., IČO: X., **o určenie predmetu dražby a určenie vlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 8 C 32/2007, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. júla 2009 sp. zn. 14 Co 490/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 21. júla 2009 sp. zn. 14 Co 490/2008 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 29. novembra 2007 č.k. 8 C 32/2007-81 určil, že nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území M., okres P., zapísaná na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – zastavané plochy a nádvoria vo výmere X. m² v celosti, bola dňa 29. novembra 1991 vydražená ako súčasť prevádzkovej jednotky D. – R. (ďalej len ako „pozemok“) a jej vlastníkom je žalobca ako vydražiteľ. Žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi 6 000 Sk trov konania. Vychádzal z toho, že žalobca dostatočným spôsobom osvedčil naliehavý právny záujem na požadovanom určení predmetu dražby a vlastníctva k pozemku pod vydraženou stavbou v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. s odôvodnením, že jeho právne postavenie s poukazom na nemožnosť vykonávať svoje vlastnícke právo je neisté. V odôvodnení uviedol, že dražba konaná 29. novembra 1991, na ktorej žalobca vydražil prevádzkovú jednotku – D.– R., patriace š. p. K. (právnemu predchodcovi žalovaného) bola platná, keď rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 12. decembra 1997 č.k. 16 C 37/1995-203 bola žaloba, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti dražby a vrátenia si vzájomného plnenia, zamietnutá (rozsudok nadobudol právoplatnosť 13. januára 2004). Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že pozemok pod vydraženou stavbou

je v súčasnosti vo vlastníctve žalovaného, ktorý stav platil aj v čase konania dražby. Tvrdenie žalovaného, že sa v čase konania dražby domnieval, že pozemok patrí mestu M., považoval za účelové a mal za to, že i v prípade, že došlo k pochybeniu pri administratívnom vyplňaní karty prevádzkovej jednotky zo strany štátneho podniku, keď pozemok do zoznamu majetku, ktorý mal byť predmetom dražby, nezahrnul (i keď v inej karte prevádzkovej jednotky bol pozemok do zoznamu majetku zahrnutý), toto pochybenie nemá vplyv na výsledok dražby, nakoľko podľa § 14 zákona č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby (ďalej len ako „zákon č. 427/1990 Zb.“) musel byť pozemok, na ktorom sa nachádza prevádzková jednotka, ktorá bola predmetom dražby, predaný spolu s touto prevádzkovou jednotkou. Nakoľko právoplatným súdnym rozhodnutím bola určená platnosť dražby prevádzkovej jednotky konanej 29. novembra 1991, žalobca ako vydražiteľ v súlade s § 14 zákona č. 427/1990 Zb. vydražil prevádzkovú jednotku spolu s pozemkom, na ktorom sa nachádzala, keďže vlastníkom prevádzkovej jednotky ako aj pozemku bol v čase konania dražby K., š. p. V tomto smere poukázal aj na list Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku Slovenskej republiky z 10. decembra 1991, v ktorom ministerstvo potvrdzuje, že pri predmetnej dražbe došlo k porušeniu § 14 zákona č. 427/1990 Zb. v tom, že prevádzková jednotka bola predaná bez pozemku. Preto okolnosti, či žalobca mal lebo nemal vedomosť, či je súčasťou dražby prevádzkovej jednotky aj pozemok, nemajú podľa názoru súdu na tento záver vplyv. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 21. júla 2009 sp. zn. 14 Co 490/2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol; žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy prvostupňového a odvolacieho konania v sume 2 185,96 €. Na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. na požadovanom určení, nakoľko z výpisu listu vlastníctva č. X. k vydraženej rekreačnej chate vyplýva, že počas konania došlo k zmene jej vlastníctva, žalobca už nie je jej vlastníkom a vlastníkom je B., s.r.o.. Z tohto dôvodu vyvodil, že žalobca už nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníctva k pozemku, keďže už nie je vlastníkom stavby. Aj v prípade, že by podmienka uvedená v § 80 písm. c/ O.s.p. bola splnená, rozsudok súdu prvého stupňa nepovažoval za vecne správny. Svoj záver o neopodstatnenosti žaloby vyvodil z údajov uvedených v karte prevádzkovej jednotky č. X., z ktorých jednoznačne vyplýva, že pozemok parc. č. X. nebol predmetom dražby a ani cena pozemku nebola súčasťou vyvolávacej ceny. Príklepom licitátora nemohlo prejsť vlastnícke

právo vydražiteľa k nehnuteľnostiam, ktoré neboli označené, spísané a ponúknuté v karte prevádzkovej jednotky. Tie nehnuteľnosti, ktoré v karte prevádzkovej jednotky neboli uvedené, neboli predmetom verejnej dražby, a to napriek tomu, že to predpokladal projekt ich privatizácie v súlade s § 14 zákona č. 427/1990 Zb. I keď pri danej dražbe bolo uvedené zákonné ustanovenie porušené, keďže s prevádzkovou jednotkou mal byť vydražený aj pozemok, táto skutočnosť zakladá sama osebe nárok na náhradu škody, avšak nie je právnou skutočnosťou, na základe ktorej by došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá mala byť, ale chybným úradným postupom nebola, predmetom dražby. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil odvolací súd poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. a § 150 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), ako i že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu v otázke nedostatku naliehavého právneho záujmu na danej určovacej žalobe. Mal za to, že pre vyslovenie nedostatku naliehavého právneho záujmu nemôže byť určujúce, že počas konania previedol vlastníctvo k stavbe, nachádzajúcej sa na pozemku, za účelom investícií do opravy stavby a tým vytvorenia možnosti návratnosti prostriedkov zaplatených za jej vydraženie, na právnickú osobu - B., s.r.o. Podľa neho právny záujem na požadovanom určení je daný, keďže určením predmetu dražby a jeho vlastníctva sa môže zabrániť porušeniu práva užívať predmet dražby, vrátane vykonania opráv stavby, ktorá bola súčasťou vydraženej prevádzkovej jednotky. Trval na tom, že právny predchodca žalovaného mal vedomosť, že je aj vlastníkom pozemku, na ktorom sa nachádzala stavba, ktorá skutočnosť bola zapísaná aj na liste vlastníctva. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého pre posúdenie predmetu dražby je rozhodujúci zoznam uvedený v karte prevádzkovej jednotky č. X., keď danú otázku bolo treba posudzovať v súlade so zákonnou úpravou § 2 ods. 1 a § 14 zákona č. 427/1990 Zb. Zdôraznil, že prevádzková jednotka – D. – R. ako celok, t.j. stavba s hnutelným zariadením a pozemok, slúžili na prevádzku doškoľovacieho a rekreačného strediska a za týmto účelom sa aj v dražbe predávala; bez pozemku však stavba nemohla slúžiť na akúkoľvek prevádzku, keď sa stavba navyše nachádzala v strede pozemku. Z týchto dôvodov žalobca žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil a potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 29. novembra 2007 č.k. 8 C 32/2007-81.

Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil; dovolacie dôvody neposudzujú podľa toho, ako ich označil dovolateľ, ale podľa ich obsahu.

S ohľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či konanie nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto ustanovení ide vtedy, a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Procesná vada tejto povahy nebola v dovolaní tvrdená a v dovolacom konaní ani nevyšla najavo.

Rovnako dovolací súd vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. uvedenej) procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Procesná vada konania tejto povahy, napriek tomu, že bola v dovolaní namietaná, avšak bez bližšej konkretizácie, v dovolacom konaní nevyšla najavo nebola.

Dovolateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právny posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval.

Zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu spočíva na právnom závere o procesnej neprípustnosti žaloby žalobcu na určenie, že pozemok bol predmetom dražby a že je jeho vlastníkom. Odvolací súd uvedený záver vyvodil z nepreukázania naliehavého právneho záujmu žalobcu na ňom požadovanom určení.

Podľa § 80 O.s.p. možno žalobou uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a/ o osobnom stave (o rozvode, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení otcovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho); b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Zásada, že žalobca sa nemôže žalobou úspešne domáhať určenia právneho vzťahu alebo práva tam, kde sa môže domáhať splnenia povinnosti podľa § 80 písm. b/ O.s.p., neplatí vtedy, ak žalobca preukáže, že má naliehavý právny záujem na určení určitého práva alebo právneho vzťahu; v takomto prípade treba jeho určovaciu žalobu považovať za procesne prípustnú. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Pritom ale nejde o samotnú určovaciu žalobu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá teda posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva a či snád' spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva

konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo.

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je nesprávny právny záver odvolacieho súdu, že žalobca nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu (§ 80 písm. c/ O.s.p.). Zo spisu je zrejmé, že žalobcovi ide o to, aby bola vyriešená otázka predmetu dražby a tým vlastníctva pozemku, na ktorom sa nachádzala stavba v dražbe žalobcom vydražená. Sama skutočnosť, že žalobca v priebehu konania previedol vlastnícke právo k vydraženej stavbe na inú osobu, ešte sama osebe neznamená a nevyklučuje, že nemôže mať naliehavý právny záujem na určení, že predmetom dražby bol aj pozemok a určení vlastníctva k pozemku. Podľa názoru dovolacieho súdu v posudzovanej veci žalobca v konaní dostatočne odôvodnil existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pretože tým bude odstránená spornosť právneho vzťahu účastníkov a stav neistoty právneho postavenia žalobcu k pozemku. Pevný základ svojho právneho postavenia môže žalobca v danom prípade (aj so zreteľom na žalovaným preukazované vlastníctvo pozemku) dosiahnuť len určením, že je vlastníkom pozemku.

Pokiaľ ide o právny záver odvolacieho súdu o vecnej nedôvodnosti žaloby, ktorý odvolací súd odôvodnil tým, že rozhodujúcou skutočnosťou pre určenie predmetu dražby bol zoznam vecí, ktoré boli označené, spísané a ponúknuté v karte prevádzkovej jednotky a že ak veci neboli v karte prevádzkovej jednotky uvedené, neboli predmetom dražby, ani tento dovolací súd nepovažuje za správny.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 427/1990 Zb. licitátor začína verejnú dražbu oznámením prevádzkovej jednotky, ktorá je predmetom verejnej dražby, vyvolávacej ceny (§ 8) a ceny

zásob bez predmetov postupnej spotreby ku dňu dražby. Prevádzková jednotka sa draží, dokiaľ účastníci dražby robia vyššie ponuky ceny. Ak nebola napriek dvom vyzvaniu ponúknutá vyššia cena, oznámi licitátor ešte raz poslednú ponuku, a určí prevádzkovú jednotku príklepom na predaj tomu, kto poslednú ponuku urobil (ďalej len "vydražiteľ").

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 427/1990 Zb. vlastníctvo k veciam vydraženým príklepom licitátora prechádza na vydražiteľa, ktorý je povinný do 30 dní od dňa dražby cenu dosiahnutú vydražením na osobitný účet príslušného orgánu republiky po odpočítaní zostatku dražobnej zábezpeky (§ 5 ods. 2 a 3).

Ak je predmetom predaja prevádzková jednotka, ktorá sa nachádza na pozemku, ku ktorému má právo hospodárenia organizácia, ktorej súčasťou je prevádzková jednotka, musí sa táto prevádzková jednotka predat' aj s týmto pozemkom (§ 14 zákona č. 427/1990 Zb.).

Dovolací súd pre posúdenie otázky predmetu dražby považuje za rozhodujúce zistenie, ako bol predmet dražby určený na samotnej dražbe, a nie ako neprávne vychádzal odvolací súd zo zoznamu vecí uvedených v karte prevádzkovej jednotky. Predmet dražby totiž mohol byť určený iba na samotnom priebehu dražby, a to licitátorom a dražitel'om. Pre výsledok dražby nie je rozhodujúce, čo mal k dispozícii licitátor, resp. čo bolo podkladom pre samotnú dražbu, ale iba to, čo licitátor oznámil ako predmet dražby na dražbe. Iba týmto spôsobom bol určený predmet dražby.

Dovolací súd z obsahu spisu dospel k záveru, že zo skutkového stavu zisteného súdmi nižších stupňov nie je doposiaľ jednoznačne zrejmé, či predmetom dražby konanej 29. novembra 1991 bola iba stavba – rekreačné stredisko M. H. a nie aj pozemok, na ktorom sa stavba nachádzala, ku ktorému mal v čas konania dražby právo hospodárenia právny predchodca žalovaného, ktorá skutočnosť bola v konaní preukázaná. Posúdenie tejto otázky, t.j. či medzi licitátorom a dražitel'om bolo zrejmé, čo je predmetom dražby, je pre posúdenie danej veci rozhodujúce. V tomto smere predávajúceho zaťažuje dôkazné bremeno preukázať, vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 14 zákona č. 427/1990 Zb. predat' aj pozemok, že predával iba stavbu. Nemožno totiž podľa názoru dovolacieho súdu na strane žalobcu predpokladať vedomosť, že štát poruší zákon (§ 14 zákona č. 427/1990 Zb.), naopak fyzická osoba (občan) predpokladá, že štát zákon dodržiava. Preto ak výpisy z katastra nehnuteľností z listu vlastníctva č. X. svedčili právu predávajúceho, že v čase dražby bol

vlastníkom Čs. štát – K., P., je to predávajúci, ktorý musí nad všetky pochybnosti preukázať, že predmetom dražby nebol pozemok. V prípade, ak nebude jednoznačne preukázané, že predmetom dražby nebol aj pozemok, dovolací súd je toho názoru, že vzhľadom na dôkazné bremeno v tomto smere zaťažujúce predávajúceho, treba sa prikloniť k záveru, že predmetom dražby konanej 29. novembra 1991 bol aj pozemok.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že pre porušenie § 14 zákona č. 427/1990 Zb. je dražba neplatná, v tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že porušenie § 14 zákona č. 427/1990 Zb. zo strany štátu pri danej dražbe z hľadiska jej neplatnosti súd už nemôže v tomto konaní posudzovať a riešiť, nakoľko o tejto otázke bolo už právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 12. decembra 1997 č.k. 16 C 37/1995-203 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 17. júna 2003 sp. zn. 2 Co 46/2003 tak, že žaloba podaná žalobcom na určenie neplatnosti dražby bola zamietnutá.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na právnych záveroch, ktoré nezodpovedajú správne právnemu posúdeniu veci. Dovolateľ preto opodstatnene v dovolaní uplatnil dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b O.s.p.) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. septembra 2010

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Kludia Vrauková